

เบญญาจุณี มณีวรรณ : การให้บริการรถขนส่งสาธารณะในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

(PUBLIC TRANSPORT SERVICES IN CHIANG MAI MUNICIPALITY) อ.ที่ปรึกษา: ผู้ช่วย

ศาสตราจารย์ ดร. ระหัตถ์ วจนประดิษฐ์, อ.ที่ปรึกษาร่วม : รองศาสตราจารย์ ดร. สรวิศ นฤปิติ

329 หน้า. ISBN 974-17-3828-5

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาลักษณะการบริการรถขนส่งสาธารณะ ทัศนคติของประชาชน และการใช้ประโยชน์ที่ดินที่เกี่ยวข้องกับการบริการรถขนส่งสาธารณะในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ นอกจากนี้ยังเสนอแนวทางปรับปรุงการให้บริการรถขนส่งสาธารณะ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน และการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ศึกษา วิธีการศึกษาใช้การศึกษาเอกสาร การสังเกตการณ์ภาคสนาม การสำรวจผู้เดินทางในเขตเมืองเชียงใหม่โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 450 ชุด และสัมภาษณ์ผู้ประกอบการรถสองแถวในเมืองเชียงใหม่จำนวน 30 ราย และผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องจำนวน 3 ราย

ผลการศึกษาพบว่า การให้บริการรถขนส่งสาธารณะหลักคือรถสองแถวแดง โดยแล่นวนรับผู้โดยสารในลักษณะของรถแท็กซี่ (Share Taxi) มีการให้บริการแบบรับ-ส่งผู้โดยสารจากจุดเริ่มต้นถึงจุดปลายทางหรือ door-to-door พื้นที่ให้บริการที่สำคัญได้แก่ แหล่งรวมกิจกรรมและจุดเปลี่ยนการเดินทางที่สำคัญ สำหรับปัญหาการให้บริการของรถสองแถว ได้แก่ ปัญหาการให้บริการมีความล่าช้า ปัญหาการขาดการขับรถสองแถว ปัญหาอัตราค่าโดยสารไม่มีมาตรฐานที่แน่นอน ปัญหาการจอดรถสองแถวนานในบางเส้นทาง ปัญหาด้านสภาพของตัวรถและความปลอดภัยในการเดินทาง

ผลการสำรวจผู้เดินทางพบว่าประชาชนที่เดินทาง ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ส่วนใหญ่จะเดินทางโดยรถยนต์ส่วนบุคคล คิดเป็นร้อยละ 88 และใช้รถโดยสารสาธารณะ เพียงร้อยละ 12 เมื่อพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับการใช้บริการรถสองแถวแดง พบว่า มีผู้ใช้บริการรถสองแถวแดงร้อยละ 82 แต่ส่วนใหญ่เป็นการใช้บริการนานๆครั้ง ถึงร้อยละ 65 สำหรับทัศนคติเกี่ยวกับรูปแบบรถขนส่งสาธารณะที่ต้องการ พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ต้องการเปลี่ยนระบบการเดินทางให้วิ่งบริการแบบประจำทาง คิดเป็นร้อยละ 88 โดยประเภทรถที่ต้องการคือ รถไมโครบัสร้อยละ 32 รถเมลร้อยละ 29 และประชาชนส่วนใหญ่ต้องการให้จัดรูปแบบรถสองแถววิ่งไม่ประจำทางและรถเมลวิ่งประจำทางร่วมกันในอนาคต

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการให้บริการรถขนส่งสาธารณะ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน และการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ศึกษา ได้แก่ ส่งเสริมการเดินทางประจำทางในเขตเมือง กำหนดเส้นทางเดินรถประจำทางที่เหมาะสม ปรับปรุงสภาพแวดล้อมของถนนให้เหมาะสมกับการเดินทางประจำทาง ปรับปรุงรูปแบบการเดินทางให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน กำหนดราคาค่าโดยสารให้เหมาะสม พัฒนาระบบขนส่งสาธารณะรูปแบบอื่นให้เหมาะสมต่อการเดินทางในแต่ละพื้นที่ ปรับปรุงคิวรถสองแถวที่มีอยู่เดิมให้วิ่งประจำทางในเส้นทางที่เหมาะสม และส่งเสริมความร่วมมือในการจัดระเบียบรถขนส่งสาธารณะจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

467 41395 25: MAJOR URBAN PLANNING

KEYWORD: MINIBUS / CHIANGMAI / PASSENGER / PUBLIC TRANSPORT

BENYARUCHEE MANEEWAN: PUBLIC TRANSPORT SERVICES IN CHIANG MAI MUNICIPALITY. THESIS ADVISOR: ASSIST. PROF. RAHUTH RODJANAPRADIED, Ph.D., THESIS COADVISOR: ASSOC. PROF. SORAWIT NARUPITI, Ph.D., 329 pp. ISBN 974-17-3828-5

The purposes of this research are to study public transport services, people's attitudes and the land usage related to public transportation in Chiang Mai municipality area as well as to propose some improvements on public transport services according to people's needs and land use. The study employed several methods; literature study, field observation, and questionnaires survey of 450 people traveling in the city, and the interviews with 30 mini-bus drivers in Chiang Mai area and 3 involved experts.

The results of the study indicated that majority of the public transportation service provision was the mini-bus (Songtaew) operating as a share taxi in which the drivers drove around to serve passengers from door to door. The serviced areas were the places where there were people's activities and where some people interchanged routes or modes. The problems of public transport services were the slow service provision, the drivers' manners, the inconsistent charge of fare, the unpredictable services in some areas, the mini-bus conditions and the traveling safety.

The survey showed that the majority of people, 88 percent, used their own vehicles within the city boundary while only 12 percent used the public transportation. Considering the mini-bus service provision, 82 percent of people who benefited from the services although 65 percent were not frequent users. About the attitude toward public transportation, 88 percent of respondents wanted a regular route service. The most wanted kind was micro-bus with the percentage of 32 while 29 percent wanted to have buses. The preferred public transport service in the future was the combination between the service of irregular bus route and the regular one.

Suggestions on improving the public transport services to comply with people's needs and the best land use of the studied areas are: to support the implementation of regular bus route within the city, to set up appropriate bus route, to improve road environment for the bus route, to improve the bus route to serve people's needs, to set up fair bus fares, to select public transport services to suit each particular area, to improve the regular mini-bus route to be more appropriate, and to promote cooperation in having more orderliness in public transport services and the official involved.